Başmuharriri:
Ahmet Emin YALMAN

8 EYLÛL 1941
PAZARTESİ

Telefon: 24136 — Telgraf VATAN İst.
VATANEVİ — Cağaloğlu, Molla Fenari S. 35

VATAN

Yıl: 2 — Sayı: 374 SİYASİ SABAH GAZETESİ Fiyatı 5 Kuruş

Rus Tarihinden birkaç yaprak

Cemal Bardakçı'nın bir kaç makale sürecek bu çok meraklı yazılarından birincisini bugün ikinci sayfamızda bulacaksınız.

Bir Türk genciyle mülâkat

«Maceradan kaçan bir millet, kendine karşı maceraya girişilmesini önliyecek kuvvete ve fikir selâmetine sahip olur.»

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

On altı, on yedi yaşlarında bir genç... Zeki mi zeki, ateş mi ateş... Babası anlattı: Elinden gazete bırakmazmış. Memleket işlerine de, cihan davalarına da çok meraklı varmış. Günün birinde gazeteci olmağı ve doğru, haklı bulduğu fikirleri kalemile herkese duyurmağı aklına koymuş.

Kendisine sordum:

— Sen hangi tarafın kazanmasını istiyorsun?

— Bizim tarafın...

— Bizim taraf hangisidir? İngiltere mi Almanya mı?

— Ne o, ne de o... Bizim taraf, sadece Türkiye tarafıdır. Biz isteriz ki, dünyadan harp barbarlığı her vakit için kalksın, Herkes hakkına razı olsun, kimsenin malına göz dikmesin. Göz diken olursa, bu suçlunun yakalanıp adalete teslim edildiği gibi muamele görüşü ve cezasını çeksin. İnsanların birlik ve zekâsı; biribirile iyi geçinmek için, el birliğile çalışmak toplaltmak için sarfedilsin. Bunlara kim isterse biz onunla beraberiz. Fakat ben şundan korkuyorum: Harp nefretler doğuruyor. En iyi niyetliler bile son dakikada belki ipin ucunu elden kaçıracak. Ortalık sis içinde kalacak. Dünya nereye doğru gittiğini bilmeden meçhule doğru sürüklenip gidecek, acı tecrübelerden hiç istifade edilemiyecek, bostanda dolap çeviren beygir gibi, ayni yerden tekrar geçilecek ve ayni yanlış noktalara yeniden varılacak. Bu tehlikenin önüne geçmek lâzım... İşte bizim taraf bunu iş görmeli, karanlıkta yolunu kaybedenlere yol göstermeli..

— Bizim insanlık hesabına böyle bir rol oynayacağımıza neden inanmıyorsun? Bu fedakârlığı biz neden yapalım, harbin sonunda çok çok ganimet olacak... Dünyaya eskiki sulh yolunu göstermeyi ve ihtirasların önüne geçmeği bir iş bilinecek yerde karanlıklara biz de karışsak ve ganimetlerden pay alsak daha kârlı olmaz mı?

— Hayır, olmaz. Biz geniş geniş topraklar sahibi olmayı ve ana yurdumuz haricinde hüküm sürmeyi tecrübeden geçirdik. Tecrübe fena çıktı. O zamanlar da zayıftık. Ölümüz bekleniyordu. Türlü türlü hariçi tehlikeler yolumuz üstüne dizilmişti, dahilde bütün kuvvetimizi asayiş için ve günü gününe geçinmek için sarfetmek lâzımgeliyordu. Hiçbir istikamette ilerlemiyordukk. Safraları üzerinden atıp millî misak hududumuzu biz bize kalınca ve kuvvetlenmiye başlayınca neler yapmadık! Hariçten borç para almadan, millî müdafaa ihtiyaçlarımızı karşıladık, su işleri yaptık. Sanayi yurduk.Yeni bir devlet merkezi vücude getirerek. Hariçten yüz binlerce Türk getirerek ana yurda yerleştirdik. Yeni yeni mektepler, hastaneler açtık. Madenlerimizi işletmiye başladık. Bu henüz başlangıcı... Şimdiye kadar vaktimizin çoğu tetkik ve hazırlıkla geçti. Hele bundan sonra neler yapacağız! Yeniden maceralara atılıp yeni fena tecrübeleri tekrar etmek kim ister?

Hangi aklı başında Türk, hariçten bize uzatılmak istenilen yemleri kapılarak bu güzel yoldan ayrılmağı aklına getirir.

İşte biz, macera mikrobuna karşı bu kadar iyi aşılı olduğumuz için bu nevi hastalıklara tutulanları tedavi etmeyi hatırlatabiliriz. Kendi yolumuz bol olduğu için karanlıkta kalanlara yol gösterebiliriz.

— İyi ama, bizde de senin bahsettiğin mânada Türk taraftarı olmayanlar, filân ve falan tarafın dalkavukluğunu benimsiyenler, biribirlerile çekişmekaşalara atılanlar, uzatılan yemleri yutanlar görülüyor. Bunu ne dersin?

— Bir memlekette herkes tam bir millet içinde olamaz. Hastalar da bulunur. İşte bunlar da zavallılardır. Fakat büyük şehirlerde bir döküntü halini geçmezler. Aya giden günün birinde zaafiyetler, dönüp dolaşıp avlanır. Fakat samimî surette maceradan kaçan bir millet, kendine karşı da maceralara girişilmesinin önüne geçecek kuvvete ve fikir selâmetine sahip olur.

— Sen bu kadar sulh taraftarı görünüyorsun. Ya maceradan kaçmamıza rağmen bize tecavüz ederlerse?..

— O zaman askerlik yaşını beklemeden gönüllü diye en evvel ben cepheye koşarım. Bunu düşünerek askerlik derslerine çok çalıştım. Vazifemi görmiye tamamile hazırım. Çünkü istiklâlsiz bir memlekette yaşayamam, havasız kalmış gibi boğulurum.

Bu berrak görüşlü gencin iftiharla elini sıktım ve böyle zinde fikirleri yayacak ideal sahibi gençler için gazetecilik meydanında çok boş yer olduğunu kendisine temin ettim.

Ahmet Emin YALMAN

Lenin grad müdafaasına iştirak eden Rus sivilleri

Sovyetlere göre

10,000 den fazla Alman öldürüldü

Çok malzeme tahrip edildi

Leningrad şiddetle müdafaa ediliyor

Moskova, 7 (A.A.) — Reuter: Bugün öğle üzeri neşredilen Sovyet tebliğinde Sovyet kıtalarının dün gece bütün cephe boyunda çarpışmağa devam ettikleri bildirilmektedir.

Bu tebliğe ilâve olarak Sovyet hava kuvvetlerinin cephenin cenubu garbi mıntakasında düşmana ağır zayiat verdirmiye devam ettikleri bildirilmektedir. Bir süvari bölüğü 15 kilometre uzunluğunda, motörlü vesaitten mürekkep bir kafile görerek bir tank ve 60 kamyon tahrip etmiş, 600 den fazla zabit ve nefer öldürmüştür.

Çeteci müfrezeler bu tankla beraber 15 kamyon tahrip, 3 kamyon, 6 otomobil ve altı petrol kamyonu iğtinam etmişlerdir.

Moskova, 7 (A.A.) — Sovyet gece tebliğinin ilâvesi: Dün bütün cephe boyunca 10 binden fazla Alman zabit ve askeri imha edilmiştir. Bundan başka Ruslar, muhtelif çapta 100 den fazla top, 364 mitralyöz, yuvası, mühim miktarda torpil endaht eden bataryalar, köprü vazifesi görmek üzere düşman tarafından kullanılan 18 gemi, 940 otomobil, 180 tank ve zırhlı otomobil tahrip etmişlerdir.

Leningrad harbi

Moskova, 7 (A.A.) — Cumartesi günü akşamı Moskova resmi istihbarat ajansı tarafından neşredilen bir tebliğe göre, Leningrad kapılarında vukua gelen çok şiddetli muharebelerde, son üç gün zarfında Sovyet kıtaatı tarafından kazanılan muvaffakıyetlerin General Bandarev'in kumandası altındaki kuvvetler tarafından elde edilmiş olduğunun söylenebileceğini bildirmektedir.

Bu ajans şöyle diyor:

Bu kıtaat çok iyi iş görmektedir. Bu kıtalar, Almanları istasyon ile şehir arasındaki bütün mevzilerinden çıkarmışlardır. General Bandarev'in kuvvetleri, nehri suları alçak olan noktalarından yürüyerek

(Devamı: Sa. 3, Sü. 3 te) —

HARP VAZİYETİ

Leningrad muharebesi

Leningrad etrafında muharebe müdafaa hatları içine intikal etti.

Yazan: *İhsan BORAN*

(Askerî muharririn yazısı 3 üncü sayfada)

Gl. Dentz

Amiral Darlan'a muavin mi oluyor?

Vich, 7 (A.A.) — Geçenlerde İngilizler tarafından serbest bırakılan Suriyedeki Fransız kıtalarının kumandanı General Henri Dentz'in yarın Marsilyaya gelmesi beklenmektedir.

İyi haber mahfellerde General, Amiral Darlanın yanında yüksek bir mevkie getirileceği söylenmektedir.

Polonya

Fransız altınlarına haciz koyduruyor

Nevyork, 7 (A.A.) — Polonya Merkez bankası Nevyork âli mahkemesinden «Federal Reserve Bank Of Nevyork» daki Fransız altınlarının haczi için bir karar almıştır.

Polonyalılar, Polonyalılara ait 64.051.000 altın doları Fransızların Almanlara teslim ettiklerini ileri sürmüşlerdir.

Üzüm piyasası

İzmirde bugün açılıyor

İzmir, (Hususi Muhabirimizden)— Yarın (bugün) sabah saat 11 de İzmir borsasında üzüm piyasası açılacaktır. İncir piyasasının çarşamba günü açılmasına karar verilmiştir.

Ticaret Vekâletinin üzüm ve incir fiyatlarını korumak üzere asgari fiyat koymuş olması İzmir ticaret mahfilinde memnuniyet uyandırmıştır.

Bu sayede üzüm ve incir fiyatları düşmiyecek ve müstahsil mağdur edilmiyecektir. Bu sene üzüm incir mahsulü diğer senelere nisbetle iyidir. Piyasada mühim miktarda satışlar yapılacağı tahmin edilmektedir.

Millî Şefimizin Bursalılara hıtabı

Tabiatin, tarihin bu kadar zengin ve güzel olduğu bir yerde her vatandaş tarihte sevilen her şeyin örneğini vermeğe mecburdur

İstanbul, 7 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü dün akşam Bursadan şehrimize teşrif buyurmuşlardır.

★

Bursa, 7 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü Cümhuriyt Halk partisi tarafından Belediyede şereflerine verilen ziyafette Bursalılara aşağıdaki hitabede bulunmuşlardır:

Bursalılar, sevgili vatandaşlarım,

İki gündenberi aranızdayım. Beni sevgi ile kabul ettiniz. Size çok müteşekkirim, aranızda bahtiyar bir zaman geçiriyorum.

Sizi neşeli ve kuvvetli buldum. Bununla çok iftihar ediyorum. Buradan ayrıldıktan sonra vatanın diğer köşelerine gittiğim vakit sizi neşeli ve her fedakârlığa hazır gördüğümü anlatacağım.

Bursalılar, sizin, memlekette hususi vazifeleriniz vardır. Bu vazifeyi

Millî Şef şehrimizi şereflendirdi

çok iyi anlamalısınız. Bursa, memleketin her zamanki hayatı için güzel her şeyin örneği olarak tanınmalıdır.

Tabiatın, tarihin bu kadar zengin ve güzel olduğu bir yerde her vatandaş tarihte sevilen her şeyin örneğini, anlayışını vermeğe mecburdur.

Burada, mektep çocuklarını ve erkek çocuklarımızı da gördüm. Resimde, elişlerinde, tabiata ait her işte babalarının, analarının, kanlarında devamlı izler taşıdıklarını gösteriyorlar. Bu kadar istidatlı vatandaşlar güzel sanatta, resimde heykelde, musikide, süsleme sanatlarında vatanın her köşesine örnek olmalıdırlar. Güzel sanat, güzel sevgisi deyip geçmeyiniz. Bir milletin terbiyesinde, sevgisinde, yükselmesinde en maddî alanlarda çok kudret göstermek için güzel sanat sevgisi yüksek olmalıdır. Bu kadar istidatlı Bursa, bu güzel sanat istidadında, bütün memlekete medeniyet ve kudret taşımalıdır.

Bursalılar, aziz vatandaşlarım, gece yarısı burda, Bursanın her tarafında beni dinliyorsunuz. Bu benim için bir zevktir. Bana karşı gösterdiğiniz sevgiye tekrar teşekkür ederim. Size sevgilerimi ve selâmlarımı bildiririm.

Yaşasın Bursalılar, yaşasın aziz Bursa.

Millî Şefin bu hitabeleri caddeleri dolduran on binlerce vatandaş tara-

(Devamı Sa. 3, Sü. 5 de) §§

B. Ruzvelt'in annesi dün vefat etti

Amerika Cumhur reisinin mühim nutkunu tehir edip etmiyeceği belli değil

Greer hâdisesinden sonra mühim bir nutuk irat edeceği sırada annesini kaybeden B. Ruzvelt

(Yazısı 3 üncü sayfamızda)

İran

Almanları teslimde tereddüt ediyor

Londra, 7 (A.A.) — Zannedildiğine göre, İranda kalan Almanlar meselesi İran, - İngiltere ve Rusya hükûmetleri arasında henüz halledilmemiş olan meselelerden birini teşkil etmektedir. Söylendiğine göre, İran, Almanların bilâhare alacağı mukabele bilmisil tedbirlerinden çekinerek Almanları teslim etmekte müteredd it bulunmaktadır. Almanların yüksek mevkide bulunan bir çok İranlılarla iyi münasebetler idame etmekte bulunmaları İranın tereddüdünü artırmaktadır.

Orta Şark'ta sağlam cephe kurulmuş

Londra, 7 (A.A.) — İngiliz stratejisinin Ortaşarkta Hitlerizme karşı sağlam bir cephe teşkil etmiş olduğu mütalâası serdedilmektedir.

General Auchileck'in önümüzdeki seferde Libya taraflarında vaziyetini muhafaza edebilmek ve geçen seneki ize, yani şimali Afrikadan düşmanı tardetmek işine yeniden devam eyliyebilmek için kâfi dercede kuvvete malik olması icap eder. Bu vadide elde edilecek muvaffakıyet Almanların Tunus ve Cezayiri askeri üsler gibi kullanmalarına mâni olmak olacaktır.

İngiltere ile ticaretimiz

İngilizlerle İskenderun rıhtımının inşası müzakere ediliyor

Londra, 7 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Son haftalar zarfında Türkiye ile Büyük Britanya arasında yapılan ticari muameleler, iki memleket beynindeki ticari münasebatın ehemmiyetini göstermektedir.

Son haftalar zarfında, İngiltere, Türkiyeye, cem'an 1.600.000 İngiliz liralık mal göndermiştir.

Bu emtianın içinde Türkiyenin İtalyadan İthal edemediği bin ton bakır sülfatı vardır.

İngiltere, Türkiyeye, kahve, lokomotif ve tekerlekli vesait te göndermiştir. Halen «United Kingom Corporation» ile Türkiye Münakalât Vekâleti arasında, Büyük Britanyadan gönderilen lokomotiflerin ve malzemenin karaya çıkartılması için kullanılabilecek olan İskenderun rıhtımının inşasına dair müzakereler cereyan etmektedir. Büyük Britanya tarafından gönderilen emtia hacminin pek fazla artmış olması bu tedbirleri zaruri kılmaktadır. Türk - Alman ticari müzakerelerinin tekrar başlaması için, Ankarada Bay Klodius'e intizar edildiği şu sırada, bu tafsilâtın âşikâr bir ehemmiyeti vardır.

Dün hararetli bir spor günü idi

Günün hülâsası

Şehrimizdeki at, yelken, kürek yarışları çok heyecanlı olduğu gibi İzmirdeki atletizm müsabakalarında Rıza Maksut bir milde yeni Türkiye rekoru yaptı

Dün İstanbul dolgun bir spor günü yaşadı. Veliefendide at yarışları devam ederken, bugün için klüplerinden ayrı bir vaziyette çalışmak mecburiyetinde kalan sarı lâcivertliler Beykozda Beykozun birinci takımı ile karşılaşarak 1 - 0 galip geldiler.

Modadaki yelken şampiyonası nihayet bulmuş, Adalar arasındaki Eminönü Halkevinin tertip ettiği kürek yarışları da heyecanla takip edilmiştir.

İzmirde yapılan atletizm müsabakalarında da Rıza Maksut bir milde yeni Türkiye rekoru tesis etmiştir.

Resmimiz dünkü at yarışlarında centilmen koşusunun galibi Özdemir Atmanı en sevdiği bir atile göstermektedir.

Müsabakamız

Sual No. 20

Meslek intihabında ananız, babanız, kardeşleriniz mutlaka para getirici bir işe girmeniz için ısrar ediyor. Sizin ise Astronomi gibi bir ilim tahsil ederek Türk ilmi şerefini yükseltmek gibi bir idealiniz var. Kendi arzusunu yapmadığınız takdirde babanız cep harçlığınızı keseceğini ve mektep masrafını vermiyeceğini söylerse idealinizden vazgeçer misiniz?

NOT: Bu sualin cevabını aşağıdaki kupon üzerine kısaca yazacak ve 30 sual tamamlanınca cevapları adresinizle birlikte gazetemize göndereceksiniz.

Cevap
No. 20

Rus tarihinden birkaç yaprak : 1

Bir papazın lâneti ve kehaneti

"Romanoflar kan selleri içinde mahvolacak, bütün çarlar katledilecek,,

Yazan : *Cemal BARDAKÇI*

[Bütün dünyanın gözü Rusyadadır. Bu Rusyanın da gürültülerle, maceralarla, efsanelerle, kehanetlerle dolu bir mazisi vardır. Arkadaşımız Cemal Bardakçı, bu çok meraklı yazı serisinde Rusyanın heyecanlı mazisinden birkaç yaprak çeviriyor.]

1718 senesi temmuzunun ilk günlerinden birinde, Moskovanın yeraltı zindanlarından birinin yağ kandilile yarı aydınlatılmış bir hücresinde fersude bir ot minder üzerine uzatılmış bir genç can çekişiyordu. İki tarafına iki kişi dikilmiş, ruhunun çıktığını görmek istiyorlar gibi, gözlerini bu yarı ölünün üzerinden ayırmıyorlardı. İki uşak da ayak ucuna diz çökmüşler, acı acı ağlıyorlardı..

Mahpus, gözlerini duvara asılmış olan İsanın resmine dikmişti. Zaman zaman dua ediyormuş gibi dudakları kımıldıyor, fakat ağzından hiç bir kelime çıkmıyordu.

Bu sırada birden kapı açıldı. İçeriye, siyahlar içinde uzun boylu bir papaz girdi.

Ayakta duranlara, hâlâ yaşıyor mu, diye sordu. Bunlardan biri papazı hürmetle selâmlıyarak:

— Evet, ve yaşıyacağını umuyoruz, dedi.

Papaz mahpusa yaklaştı:

— Aleksi, beni tanıyor musun?

— Per Dorofe, sizi görmek ne büyük saadet. Buraya gelmenize nasıl müsaade ettiler?

— Aleksi, zavallı evlâdım, sana ne yaptılar?

— Hiç bir şey, şimdi hepsini unuttum, affettim. Beni takdis ediniz de rahatça öleyim.

Papaz ayakta bekliyen iki kişiye dönerek sordu:

— Ona ne yaptınız, görüyorum ki tabii bir ölümle ölmüyor. Yoksa...

— Başka türlü hareket edemezdik. Aldığımız emirlere itaat etmeğe mecburduk.

— Ona işkence mi yaptınız?

— İtaat etmemiz lâzımdı.

— Öyle ise dünya ve ahrette Allahın lânetine uğrayınız. Mademki bu caniyane vazifenizi ifa ve ikmal ettiniz. Şimdi buradan çıkınız. Bırakınız ben de vazifemi yapayım. Bu zavallıyı yaradanın huzuruna çıkmağa hazırlıyayım. Tekrar ediyorum, çıkınız buradan.

İki kişi, papazın bu tehditkâr emrini yerine getirmeğe mecbur oldular. Dışarı çıktılar ve kapıyı yavaşca kapadılar.

Bunlardan biri Çar Deli Petronun nedimi kont Tolstoi diğeri de yaveri Rumiyançof idi. Papaz Çareviçi kolları arasına aldı.

— Aleksi, Aleksi, oğlum, bu gaddar hainler sana nasıl kıydılar: Merak etme, Allah burada hazır ve nazırdır. Ruhunu teslim hususunda sana yardım edecektir. Çok ıstırap çekiyor musun?

— Hayır, her şey geçti. Şimdi mesut ve müsterihim. Önümde cennetin açıldığını, uğrunda o kadar belâ ve musibete katlandığım ve nihayet işte ölmek üzere bulunduğum Rusyanın yabancıdan, müstevliden kurtularak kuvvetlendiği, Allahla barıştığını görüyorum.

Bu sırada uşaklar, haziranın onyedinci günü gecesi Aleksiye yirmi beş ve bir hafta sonra da on beş kırbaç vurulduğunu papaza haber verdiler.

— Emin ve müsterih olarak öl, günahların affedildi, unutuldu, doğru cennete gideceksin.

Papazın bu sözlerini duyan muhtazırın yüzünde huzur ve sükûn eserleri belirdi. Artık öldüğüme yanmıyorum, diyerek yattığı yerden kalkmak istedi. Fakat vücudünde kuvvet kalmamıştı. Tekrar düştü. Boğazından bir hırıltı çıktı. Ağır ağır gözlerini yumdu. Her şey bitmişti.

Papaz, ölünün önünde diz çökerek duaya başladı:

— Yarabbi, Aleksi kuluna rahmet ve mağfiret eyle, onu azizlerin arasına kabul et.

Papazın bu duasını işiten Tolstoi ile arkadaşı tekrar içeriye girdiler. Cesede yaklaştılar, onu muayene etmek istediler. Papaz ikisini de geriye itti:

— Ona dokunmayınız. Biçareyi işkencelerle öldürdünüz. Daha ne istiyorsunuz. Rusyayı felâkete sürükliyen bir dinsize hizmet ettiniz. Allah başka türlü takdir buyurmamış olsaydı Aleksi Petroviç memleketimizi kurtaracaktı. Dinsiz muzaffer oldu. Fakat beni dinleyiniz, bu sözlerimi unutmayınız: Allahın lâneti, bu caniyane ve vahşiyane harekete iştirak etmiş olanların üzerinden ayrılmıyacaktır. Allah Aleksinin intikamını alacak, hepinizi, sizi, Çarı ve ahfadını kahredecektir.

O nasıl oğlunu öldürdü ise ahfadı da öylece öldürülecektir. Romanoflar kan selleri çinde mahvolacaktır. Bütün çarlar birbiri ardından katledileceklerdir.. Ve başka bir aleksinin Çarlık tahtına oturacağı gün bu taht yıkılacaktır. Petresburg, imparatorluk ve hanedan yok olacaktır. Moskova, dinsizden ve ailesinden intikamını almış bulunacaktır.

Papaz bu sözlerden sonra ölüyü bir defa daha takdis etti. Ve ağır adımlarla mahpesten çıktı gitti.

Mekteplere giriş şartları

Ticaret liseleri

Tahsil müddeti üç yıl olan Ticaret liseleri Ankara, İstanbul ve İzmirdedir. Ticaret liseleri, bankalarda fabrika muhasebelerinde, ekonomik müesseselerde iş alacak orta ticaret okulları üstünde tahsil görmüş ticaret elemanları yetiştirir, ayni zamanda yüksek iktısat ve ticaret okuluna girmek istiyenleri hazırlar. Yatısız ve parasızdır. Bu liselerin üç yıllık birinci devreleri de vardır ki bu kısımlar orta ticaret okullarına tekabül eder. Bu liselere girebilmek için bir orta ticaret okulundan mezun bulunmak ve yirmi yaşından fazla olmamak lâzımdır. Ticaret liselerinin ikinci devre birinci sınıflarında umumi orta okul mezunlarının da kabullerine imkân vermek üzere bu okullarda lise birinci sınıfına müvazi olan ve hususi bir müfredat programı tatbik eden bir ihzari sınıfı da vardır.

Soruyorlar

Veresiye defteri

«... Bizler, ihtikâra karşı açılan mücadeleye halk ve hükûmet tarafından el birliğile devam edilmekte olduğunu görüyor ve muhtekirlerin kıvranmaları karşısında doğrusu çocuk gibi seviniyoruz. Yalnız, halk arasında bu mücadeleye vaziyetleri icabı iştirak edemiyen ve muhtekirlerin karşısında boyun büküp titriyen bazı kimseler var. Yâni biz ve bizler gibi yakalarını veresiyeci bakkal ve kasapların gaddar ellerine kaptırmış olanları kastediyor ve bu vatandaşları da gazeteniz vasıtasile mücadeleye iştirake teşvik etmek istiyorum. Bizlere, pirinci 65 den, yemek yağını 200 den, gazı 70 den ve karaman etini 75 den veren, kan ve iliklerimizi eme eme hepimizi birer kadide çevirenleri alâkadarlara ihbara davet ediyorum...»

Bunu bir okuyucumuz yazıyor ve kendi gibi ihtikâr mağdurlarına hitap ile soruyor:

— Ne duruyoruz, ihtikârın en sağlam bir vesikası olan veresiye defterleri ile neden alâkadarlara baş vurmuyor ve ne için bu mücadeleye iştirakten sakınıyoruz?..

Mezar soyguncuları

Sırtlanlar gibi mezar açıp altın diş söken bir çete yakaland

Zabıta, Eyüpte soygunculuğun en âdisini yapan bir çeteyi yakalamıştır.

Bu çete, bir müddettenberi, Eyüp mezarlığına getirilmiş olan zengin ölülerin mezarlarını belleyip ertesi gün kazmışlar ve parmağında yüzük, ağzında altın veya plâtin diş bulunanların parmaklarını ve dişlerini sökmek suretile altın ve plâtin dişleri ve yüzükleri çalmışlardır.

Nihayet zabıta, sırtlanlar gibi mezarları açıp soyan bu mezar soyucuları cürmü meşhut halinde yakalamıştır.

Ahmet ve Ali adında iki genç, Eyüp mezarlığında bir yeni mezarı kazarken yakalanmışlardır. Tahkikat esnasında Ahmet cenazeleri takip ettiklerini, hangisinde fazla çelenk varsa o gece o mezarı kazdıklarını, zenginler izdivaç yüzüklerile gömüldüklerinden bu yüzükleri ve varsa altın dişlerini çaldıklarını söylemiştir.

Mezar soyguncuları yakalandıkları zaman üzerlerinde 45 adet altın ve plâtin dişle, 4 alyans bulunmuştur. Ayrıca bunlara yataklık yapan bir yahudi de yakalanmıştır.

Bir amele elini makineye kaptırdı

Fatihte Kazlıçeşmede demirhane caddesinde 155 numaralı çelik kürek fabrikasında işçi Suat makineye iki elinin parmaklarını kaptırmış, Yedikule Ermeni hastahanesine kaldırılmıştır.

Otomobil kazası

Şoför Zekeriyaya ait 2134 numaralı taksi, köprüden geçerken tramvaydan ani olarak atlıyan on yaşlarındaki İlya adındaki çocuğa çarparak altına almıştır. İlya sol bacağından yaralanmıştır.

SPOR

Dünkü spor hareketleri

Centilmen koşusunda Özdemir Atman rakiplerini geçti

Hür Fenerbahçeliler - Beykoz karşılaşmasında Sarılâcivertliler 1 - 0 galip geldiler

At yarışlarının dokuzuncu haftası. İdarei hususiyenin tertip ettiği iki yarıştan birincisi dün Veliefendi sahasında yine sekiz, dokuz bin kişilik bir seyirci kütlesi önünde yapıldı.

Dünkü yarışlarda as hayvanların bulunmaması, bu suretle birinciyi bulmaktaki güçlük. alâkayı arttırmış, bahsi müsterekteki yarışı tutturmak müşkül bir vaziyete girmişti.

Yarışlar baştan nihayete kadar heyecanla takip edildi. İlk sürprizi üçüncü yarışta Suat Karaosmanın Bombası Pardonu vurmakla yaptı. Beş yarış içinde üzerinde en çok durulan hayvan tabiatile bundan üç hafta evvel sıkı bir yarışta birincilik alan Pardondu. Fakat dün Pardon yarışı Bombaya kaptırdı. Maamafih yarıştan on dakika evvel satılması dolayısile Cengizin yarıştan çekilmesi de üçlü bahsi bir parça müşkül vaziyete soktu.

Günün en güzel koşusu hiç şüphe yok ki, son yarış olan Centilmen koşusu oldu. Bir gün evvel yarışlar üzerindeki tahminlerimizi yaparken, mesafe kendi mesafesi olmamasına rağmen Özdemiri favori olarak göstermiştik. Nitekim Özdemir bu yarışı güzel bir koşu yaparak kazandı. Atlara amatör biniciler binmiş bulunuyordu.

Dört hayvanın koştuğu bu yarışta Özdemire Ahmet Atmanın oğlu Kolej talebesinden Özdemir Atman, Mimozaya Sedat Evrenos, Roi'ya doktor Seferof, Yetişe de Sait Aksun binmişti.

Yarış, baştan nihayete kadar Özdemir, Yetiş arasında bir mücadele halinde geçti. Fakat Özdemir, hakikaten atçı bir babanın oğlu olduğunu gösterecek şekilde bir koşu yaparak yarışı kazandı. Hiç şüphe yok ki, bu koşuyu Özdemire kendisi için mesafenin kısalığına rağmen taktik'i kazandırdı ve bu suretle kafasının bir profesyonel cokeyden daha çok işlediğini göstermiş oldu.

İkinci gelen Mimoza'da Sedat atın idmansızlığına rağmen fena bir koşu yapmadı.

Yarışlarda alınan teknik neticeler şu oldu:

Birinci koşu: Üç yaşındaki yerli yarım kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus bu koşuya iki hayvan girdi. Heves birinci, Delikanlı ikinci oldu. Ganyan 125 kuruş verdi.

İkinci yarış: Üç yaşındaki saf kan Arap erkek ve dişi taylara mahsus ikinci yarışta Melike birinci, Kuruş ikinci. Süleyk üçüncü oldu.

Üçüncü koşu: İki yaşındaki saf kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus bu koşuda Bomba birinci, Pardon ikinci, Yavuz üçüncü oldu. İkili bahis 375, çiftede 395 kuruş verdi.

Dördüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki yerli yarım kan İngiliz at ve kısraklara mahsus bu koşuda Poyraz birinci, Olga ikinci. Cesur üçüncü geldi.

Beşinci koşu: Üç ve daha yukarı yaştaki yerli saf İngiliz at ve kısraklara mahsus son centilmen koşusunda Özdemir Atmanın bindiği Özdemir birinci, Sedat Evrenosun bindiği Mimoza ikinci geldi.

Çifte bahis 650, ikili 850 kuruş, üçlü de 23,50 lira verdi.

Kemal ONAN

Kış geliyor

Kömür işi hâlâ halledilemedi

Kış geliyor. Kömür, kalorifersiz ve sobasız evlerin yegâne ısıtıcı maddesidir. Fiyat murakabe komisyonu son günlerde kömürcülerin fiyat arttırmak için yaptıkları teşebbüsleri kabul etmediğinden kömürcüler, kömürden başka yakacak bir şey alamıyan halka bin bir çeşit müşkülât çıkarmışlardır. Bunun üzerine Fiyat murakabe komisyonu kömür meselesini hal için kömür istihsal eden mahallere kontrolör gönderip fiyatlar hakkında tetkikat yapılmasına karar vermiştir. Bu karar üzerine fiyat murakabe memurları Sinekli, Çerkeş ve Strancaya gitmişlerdir. Bu memurlar bilâhare Şile ve civarına da gönderileceklerdir.

Şimdi yapılmakta olan tetkiklerin ilk safhasında komisyonun edindiği kanaat, kömür fiyatlarının kiloda yirmi para indirilebileceğimerkezindedir. Tetkikler neticesinde kömür fiyalarının indirilmesi muhtemeldir. Bundan başka komisyon, odun fiyatları hakkında da tetkikata devam etmektedir. Bu tetkikler sonunda kömüre ve odunа narh konacaktır.

Beykoz-Sarılâcivertliler karşılaşması

Profesyonellik, amatörlük davalarında bugünkü Fener idarecilerinin, futbolcülerinin haysiyetlerini kıracak şekilde yaptıkları hareket üzerine kırılan Fenerbahçelilerin, kalpleri Fenerbahçelilik ruhuyla çarpmasına rağmen bu işi bir izzeti nefis meselesi yaparak klübün semtine uğramıyarak hariçte çalışmakta olduklarını dün yazdığımız gibi evvelce de haber vermiştik.

Fenerbahçeli futbolcüler, dün bir samimiyet havası içinde ve bir kardeşlik bağlılığı ve topluluğu ile iki takım halinde dün Beykozda karşılaşmışlardır.

Fenerbahçeliler aralarında bulunmasına rağmen Melih, Küçük Fikret, Boncuk Ömer. Naimden mahrum bulunuyorlardı ve takım şu şekilde sahaya çıktı:

Cihat - Lebip, Cemal - Nazif, Zeynel, Aydın - Kadri, İbrahim, Ferdad. Naci, Halit.

Beykoz takımı daFenerliler karşısında en kuvvetli bir şekilde yer almıştı. Hakem: Eski Galatasaraylı Muammer.

Dört bini aşan bir seyirci kütlesi önünde yapılan birinci devre karşılıklı hücumlarla geçti. Fakat her iki taraf ta beraberliği bozacak gol kaydedemediler.

İkinci devrede sarı lâcivertliler takımlarında ufak bir tadilât yaptılar. Kaleye Kadri, sol içe Rebii, merkeze de Naci geçti.

Bu devrede daha canlı bir oyun oynayan sarı lâcivertliler sekizinci dakikada Rebiiden aldığı bir pasla Halidin 30 metreden çektiği sıkı bir şütle bir gol kazandılar. Bu golden sonra oyun daha heyecanlı bir şekil aldı. Fakat netice değişmeden maç kalpleri Fenerbahçelilik ruhuyla çarpan sarı lâcivertlilerin 1 - 0 galibiyetile sona erdi.

Uzun zamandanberi çalışmakta olan Beykozlular karşısında sezonun ilk maçını yapan sarı lâcivertliler Beykoz halkına hakikaten güzel bir oyun gösterdiler.

Ayni bağlılık içinde bulunan Fenerbahçelilerin B takımları Alemdarla yaptıkları maçı da güzel bir oyundan sonra 3 - 2 kazandılar.

Yelken şampiyonluğunu Saim kazandı

Susporları ajanlığının tertip ettiği İstanbul yelken şampiyonası dün nihayetlenmiş, üç günlük müsabakalar neticesinde Galatasaraydan Saim birinci, Liman gençlik klübünden Behzat ikinci, Galatasaraydan Mahmut üçüncü olmuştur.

Eminönü Halkevinin kürek yarışları

Eminönü halkevi tarafından Adalar arasında memleketimizde ilk defa olarak tertip edilen merhaleli kürek yarışları çok muntazam ve heyecanlı geçmiş, fakat erkekler arasındaki yarışta Fenerbahçe, Galatasaray, Eminönü halkevi fıtaları su aldığından yarışa devam edememişler, Güneş birinci olmuştur.

Kadınlar arasındaki yarışta da Galatasaray bayanları birinci, Eminönü Halkevi ikinci oldu.

GÜNDEN GÜNE

Belediye bilgileri

Gazeteler birkaç gün evvel ... dılar:

İstanbul belediyesi, Maarif Vekâletine müracaat ederek ilk ve orta okullara bir «Belediye bilgileri» ... si ilâvesini rica etmiş.

Eğer Maarif Vekâleti buna muvafakat edecek olursa bu dersi ... cek öğretmenlere bol bol konuşma fırsatı düşecek. İlk ve orta okullarda, hiç bir dersin bu kadar ... nevvi mevzulu olduğunu zannediyorum.

Öğretilecek ve öğrenilecek ne ... dar şey var: Tükürmek (daha ... rusu tükürmemek); yürümek ... man ve mekâna göre yürümek ... bin bir türlüsü vardır. Meselâ ... ya kaldırımında, iskelede, ... apartman merdivininde vesaire... Şehri kirletmemek (kirletmenin bir çeşidi olduğuna göre kirletmek öğütlerinin de bin bir ... olacağı şüphesizdir); şehir gürültüsünü azaltmak (lüzumsuz yere ... kalarını taciz eden gürültüleri ... tediyorum); umumi halâlara ... çıkmak âdabı; umumi nakil vasıtalarında yolculuk usulleri; bilhassa ... eden esnafı belediyeye bildirmek ... tarzları, sinema, tiyatro, spor ... haları gibi kalabalık yerlere ... mek adabı; gişelerden bilet ... terbiyesi... Saire vesaire...

Yalnız benim bir merakım ... Ders görecek ilk ve orta okul ... lebeleri şehri gül gibi temiz ... ğa çalışırken, gişe önünde bilet ... mak için sıraya girerken, yolda ... ima sağdan yürürken ders görmüşler bunların aksini yapmaya devam ederlerse ne yapacağız?...

KÖR ...

Bir kadın çöp arabası altında da kaldı

Temizlik amelesinden Halil ... resteciler caddesinde çöp arabası ... birlikte geçerken 40 yaşlarında ... kadar Nuriye Acar isminde bir ... kadına çarparak ağır surette ... ralamış ve yaralı Haseki hastahanesine kaldırılmıştır.

Bir amele az daha diri diri gömülmüş kalacaktı

Fatihte Ulvi ve Melâhata ... şaatta çalışan ameleden Mehmet ... toprağı kazarken birdenbire ... hidam vâki olmuş ve Mehmet ... rağın altında kalmıştır. Yeni ... toprağı kaldırmışlar ve Mehmet ... toprağın altından çıkarmışlar...

Sorunuz — Söyliyelim

Malakalı Kadın

İstanbul, Cağaloğlu Ceridehane ... numara 13 Alâeddin Erevli ... Meşhedi ile devrialem adlı ... mindir, kaç kuruştur ve hangi ... tüphanede bulunur?.

Cevap — Bu eser, Ercümend ... rem Talunundur. 1928 de ... lerle basılmıştır. Babıâlide ... kütüphanesinde 75 kuruşa ... maktadır.

Acıbademde Çamlıca caddesi ... marada Bayan Nigâr Şenses ... yor: Gazetenizde tefrika ... te bulunan Malakalı Kadın ... ki sinema romanı filme ... midir. Çekilmiş ise hangi ... oynanmıştır?

Cevap — Eser, filme çekilmiş ... İstanbulda da gösterilmiştir. ... rin kahramanı olan Selim ... Pier Richard William, ... kadın rolünü de Edvig ... yapmıştır. Bu eserin kitap ... neşri ihtimali mevcuttur.

HERGÜN BİR FIKRA

İkimiz de yandık

Bektaşi dedelerinden biri, bir gün parasız kalır. Bir tanıdığından birkaç kuruş istemek niyetile Çamlıcadaki tekkeden çıkar. Bir ahbaba rastlamak hülyasile sağa, sola bakarak Üsküdara iner. Çarşı kahvelerinden birinde Üsküdar Mevlevihanesinin meydancısı Fazıl dedeyi nargile çekerken görür. Hemen kahveye girer, altına bir iskemle çekip dedenin karşısına geçer. Gelen çırağa da okkalı bir kahve ile bir de nargile doldurmasını söyler. İki ahbap karşılıklı nargile tokurdatarak tatlı bir sohbete dalarlar. Bir aralık, Fazıl dede bektaşinin kulağına eğilir.

— Teşrifiniz ne kadar iyi oldu bilsen sultanım. Gelirken yolda kesemi düşürmüşüm. Bilmiyerek buraya oturdum. Bir ahbap geçsin diye sıkıntıdan dokuz doğurdum. Ne ise hak erenler sizi gönderdi imdadıma.

Bektaşi de gülerek kendi derdini söyler. Ve:

— Dedem. Der. Desene ikimiz de yandık ve baş başa kaldık. Eğer hak erenlere kalırsa iş, şimdi yanımıza gelir bir cebi delik daha.

EDEBİ ROMAN: — TEFRİKA No. 66

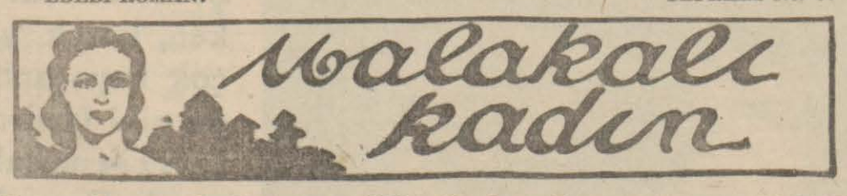

Yazan: Francis de Croisset — Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

Sonra doktora döndü ve sordu:

— Ne zaman tekrar geleceksiniz?

Amerikalı doktor Sultanın yüzüne alâka ile baktı:

— İsterseniz aşağıda yemek yerim ve buradan uzaklaşmam, dedi.

— Peki doktor teşekkür ederim.

— Uyanırsa beni çağırınız.

Doktor odadan çıkınca Selim yatağın yanına oturdu. Odrey'in elini elleri arasına aldı ve beklemiye koyuldu.

Rahajang'ta bütün misyoner papaslar protestandır. Yalnız istisna halinde bir kaç katolik rahibe bulunur. Yarı yıkık, harap bir manastırda yerleşmiş olan bu rahibeler yavaş yavaş burasını imar etmiye çalışmışlardı. 1920 senesinde bir takım sâri hastalık salgınları çıktığı zaman bu manastır bir hastahane haline konmuş ve bir çok Malakalı ve Çinli bu rahibelerin sayesinde hayatlarını kurtarmışlardı.

Selim, bu rahibelerin kendi memleketi halkına ettikleri hizmetlere karşılık olarak hastahaneye daima yardım ederdi. Hattâ karısı Zübeydeye de baktıkları için kadının ölümünden sonra hastahaneye üç bin İngiliz lirası hibe etmişti. Bu yardımlar İngilizleri kızdırıyordu, Selim de onlara rağmen yardımlarını gitgide genişletiyordu. Hastahane bu sayede daha genişlemiş ve bir Fransız doktorun idaresi altında yeni bir pavyon açılmıştı. Burada yatılabilirdi. Fakat İngilizler buna hiç rağbet etmezler, oraya yalnız Portekizli ve Fransız hastalar gelirdi.

Selim, Odrey'in elini, buz torbasını tazelemek için bırakmıştı. Bu aralık rahibe Mart ile doktor odaya geldiler. Rahibe Mart, şişmanca yüzlü. dehşetli yaşlanmakla beraber tavır ve hareketleri genç kalmış bir kadındı. Gözlerinin altı bumburuşuktu. Fakat gözlerinin içi dehşetli parlaktı. Doktor, Odrey'in nabzını saydı ve dedi ki:

— Eğer böyle giderse kurtuldu demektir.

Selim bu ümitli sözden dolayı nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu. Rahibe Mart ta söze karıştı:

— Elbette kurtulacaktır. O kadar genç ki... Hem de biz ona nasıl iyi bakacağız.

Rahibenin de neşeli ve emniyet verici bir hali vardı. Selime hitaben:

— Yarın geldiğiniz zaman daha iyi olduğunu göreceksiniz, dedi.

Selim sustu, bir şey söyliyemedi. Biraz çekingen bir hali vardı. Odadan çıkarken rahibe ilâve etti:

— Güle güle gidiniz, efendim. İsterseniz gece yarısı ben size telefon eder, haber veririm.

Selim revap verdi:

— Bu akşam ben de burada kalmak istiyordum.

— Siz de yorgunsunuz. Bu geceyi ayakta geçirirseniz sonra size de bakmamız lâzım gelecektir. Üzülmeyiniz, mutlaka kurtulacaktır.

Selim tereddüt ediyordu. Rahibe Mart'a bir şeyler söylemek ve Odrey'in vaziyetini kurtarmak lâzımdı. İzahat vermiye lüzum gördü:

— Misis Carter'e bu kadar alâka göstermemin sebebi şudur: Kendisini nişanlım telâkki ediyorum. Bunu bilmenizi isterim.

— Ben bir şey bilmek istemiyorum. Bu genç kadın benim hastamdır. Vazifem kendisini iyi etmektir.

. . . . . .

Ertesi günü hayır cemiyetinde olan biten şeyler bir rezalet diye anlatılıyordu. Dedikodu bütün şehri sarmıştı. Odrey'in Çin mahallesinde bir yere saklandığını, Selimin gelip kendisini gizlice bulduğunu söylüyorlardı. Kimisi iyi olduğunu, kimisi ise ölüm halinde olduğunu rivayet ediyordu. Hattâ Selimden gebe bile kaldığını söyliyenler vardı. Şöyle rivayetler de vardı: Her ikisini biribirlerine sarılmış olarak bir otomobilde görenler varmış. Binbaşı Carter ikisini birden öldürmiye kalkmış, fakat Lady Brandmor mâni olmuş...

Hâdise bir gazetenin sütunlarında bile yer buldu. Bunun nüshaları toplattırıldığı halde elden ele gizlice dolaşmış ve herkes te okumuştu.

İstisnasız herkes Binbaşı Carter'e acıyor, Odreyi düşmüş bir kadın olarak telâkki ediyor, Selime de lânet okuyordu. Lady Brandmor'un ettiği muameleye hak verenler de vardı. Yüksek mevkide çok mutaassıp birisi:

— İngiliz cemaati namına bundan başka türlü hareket edilemezdi.

Demişti. Bazı kimseler Lady'nin yaptığını hoş görmemekle beraber fikirlerini de açıkça söylemiyorlardı.

Valiye hususi kâtibi vaziyeti telefonla anlatmıştı. O da trende gelirken bu çetin işi nasıl halledeceğini düşünüyor ve bir türlü bir şekil bulamıyordu. Vaka iç sıkıcı idi. Otuz senedenberi evli idi. Karısının bu zaman zarfında pot kırmanın

(Arkası var)

HERGÜN BİR YEMEK

İrmik helvası nasıl yapılır?

Büyük bir kepçe tuzsuz ... tereyağını kalayı bozulmamış ... tencerede köpüğünü ala ... meli. Yağ kızıp çıtırdamaya ... layınca, kâfi miktarda iç bu ... ya fıstık atmalı. Bademler ... leşirken iki dolu kepçe elek ... çirilmiş irmik koymalı ve ... lı bir surette karıştırmalı. ... çuk kepçe toz şekeri iki kep ... veya su içinde eritmeli ve ... rengini değiştirince tencere ... vaş yavaş dökmeli. Karıştır ... pağını örtmeli. Kaynamağa ... yınca tencereyi hafif ateşe ... Kapağını açmalı. Tencere ... rine temiz ve tüylü bir bez ... rip kapağını kapatmalı ve ... ziyette bir saat kadar ... açtıktan sonra, helvayı ... ile silkerek kabartmalı ve ... almalı.

Harp vaziyeti

Leningrad muharebesi

Yazan: **İhsan BORAN**

Şimalde Leningrad etrafındaki muharebeler ciddi bir safhaya girmiştir. Moskovadan gelen bir haberden anlaşıldığına göre, bir Alman taarruz kolu, dış müdafaa hatlarını yararak Leningrad şehri ile istasyon binasına kadar ilerlemeğe muvaffak olmuş ve mevzilenmiştir. Fakat Bandarev deresindeki Sovyet kuvvetleri mukabil hücuma geçmiş, Alman kolunu mevzilerinden çıkararak geri atmıştır. Diğer bir Sovyet grubu da cenup istikametinde taarruz ederek ilerlemiş olan Alman kuvvetlerinin cenahlarına sarkmıştır.

Bu vaziyetin neticesi şudur: Leningrada taarruz eden Alman ordusu, Sovyet müdafaa hattını yarmak suretile taarruza geçmiş ve bir müddet Alman kuvveti aşağı yukarı şehrin varoşlarına kadar sokulmağa muvaffak olmuşsa da Sovyet mukabil taarruzile geri atılmıştır.

Voroşilof ordusu büyük kısmile Leningrada mı kapandı, yoksa şarka mı çekildi? Burası meçhuldür. Eğer Almanlar, iddia ettikleri veçhile Ladoga gölü cenubunda Şluselburg'a kadar ilerlemişlerse maksatlarına nail olmuşlar demektir. Çünkü Almanlar Nogorod üzerinden Lâdoga gölü cenubune ilerliyerek hem Leningradı muhasara etmek ve hem de Voroşilof ordusunu kuşatmak istiyorlardır. Bir taşla iki kuş vurmak buna derler.

Fakat şehirle istasyon arasına kadar ilerliyen Alman kolunun hangi istikamette sokulduğunu doğru olarak bilmiyoruz. Eğer Leningradın cenubi şarkisinde ilerlemişse Rusların için vaziyet tehlikelidir. Eğer cenup ve cenubu garbide ilerlemişse Alman bu vaziyeti mukabil taarruzla düzeltebilirler.

Hangisi olursa olsun, Voroşilof ordusunun tekmil kuvvetlerile Leningrada kapanması büyük bir hata olur. Zira Almanlara Moskovaya doğru açık bir istikamet bırakılmış demektir.

Merkezde ve Gomel şarkında büyük bir değişiklik yoktur. Muharebelerin neticesi henüz malûm değildir. Eğer Desnaya doğru yapılan Alman taarruzu kırılmazsa, Kiyef şehri de muhasara edilmiş ve Alman ordusu şimal cenahı fena bir vaziyete düşmüş olacaktır. Almanlar ordusu bu mıntakada Rusların merkez ve cenup orduları arasına girmek teşebbüsünden vazgeçmemiştir. Bu harekette muvaffak olurlarsa şarki Ukraynayı da süratle ilâ edebilirler.

Sovyet tebliği, yine bir süvari birliğinin muvaffakiyetlerinden bahsediyor; bundan sonra, süvari faaliyetinden sık sık malûmat verileceğini tahmin ediyoruz. Cenupta Almanlar Dinyeperi tekrar geçmeğe teşebbüs etmişlerse de muvaffak olamamışlardır.

Hulâsa: Leningrad etrafında yeni ve mühim hâdiselere intizar ediliyor. Biz bu hâdiselerin 15 Eylûle kadar büyük bir inkişaf göstereceği tahmin ediyoruz.

Rasgele notlar

Istanbul güzelleşiyor

Dışından bir harika olan şehir, içinden de kendini göstermeğe başlamıştır

İstanbul güzel bir şehirdir... Bunu yalnız ben değil hepimiz, hattâ bütün dünya böyle bilir ve tanır. Fakat İstanbul şehri yakın zamana kadar güzelliğini görmek için birkaç adım uzağa çekilmek lâzımgelen yağlıboya tablolara benzerdi ve; içi bizi, dışı başkalarını yakardı. Çamlıcadan bakınca, Adalardan veya Boğazdan gelirken bu şehrin tabii güzelliğine hayran olurdunuz. Ona arkadan, önden, sağdan, soldan, yukardan, aşağıdan.. her nereden bakarsanız bakınız kusursuz, eksiksiz bir ölçü ile mutlak bir mânada... Güzeldi...

Fakat şehrin içi; daracık, yamru yumru sokakları, külüstür caddeleri, çürük ahşap evleri ile adama azap ve sıkıntı veriyordu. Şehir gelişigüzel bir plân üzerinde işlenmiş, nakşa yeni başlıyan beceriksiz, acemi bir genç kızın el örneklerine benziyordu. Ve hiçbir zaman şehrin içinde dolaşanlar, yaşıyanlar İstanbulun güzelliğini görmüyor, bilmiyor ve tanımıyordu. Hattâ bunu iddia edenlere de asla inanamıyordu.

İstanbulun imarına başlanıldığındanberi şehrin iç görünüşünü de gün den güne güzelleşiyor; artık İstanbulun güzelliği şehrin içinden de görülüp hissediliyor. Bu şehirde yaşıyanlar güzel bir şehirde bulunduklarını farkedebiliyorlar. Kendimizi karmakarışık bir odadan düzeltilmiş, temizlenmiş, derlenmiş toplanmış bir salona geçmiş gibi zannediyoruz. Ortalıkta kalabalık teşkil eden lüzumsuz şeyler iyi işlenmiş bir biblo, tarihi ve an'anevi kıymeti olan bir ata yadigârı gözönüne çıkmış bulunuyor.

Geçen gün şehrin içinde tramvayla Topkapıdan Şişliye bir aktarmalı biletle uzun bir seyahat yaptım. Ve adım adım bu nefis şehrin kartpostallarını parça parça seyrettim. Tramvay seyyar bir objektif gibi bütün bu geçtiğim yerleri gözümde büyütüyordu.

Ortada bir hakikat var, bunu kabul edelim. İstanbul şehri günden güne güzelleşiyor.

Neriman Hikmet

Bomba yağmuru

Londra, 7 (A.A.) — Reuter Ajansının havacılık muharriri yazıyor:

İngiliz tayyarelerinin gündüz akınları neticesinde Almanyanın sanayi müessese lerinde ve Alman işgali altında bulunan topraklarda husule gelen tahribat hakkında Hava Nezareti tarafından bir bülten neşredilmiştir. Bu tahribat keşif uçuşları ve sair vasıtalarla tesbit olunmuştur. Bu hususta ifşa edilen bazı teferruatı bildiriyoruz.

Almanyada 26 temmuzda Emdeni bombardıman eden uçan kaleler tipinde bir tek tayyare, askeri dört endüstri müessesesini tahrip etmiştir. 4 temmuz sabahı Bremen bombardıman edildiği zaman bir kaç depo tahrip edilmiş, Yünkers pike bombardıman tayyarelerini inşa eden fabrikanın montaj hangarına bombalar isabet ederek 20 tayyare tahrip olunmuş ve yüzden fazla amele ölmüştür.

Fransada İngiliz tayyarelerinin elektrik santrallerine vukua getirdikleri tahribat neticesinde geçen ay Reims'deki maden kuyularının yarısı yanmış, Moules'daki kuyular da 12 gün âtıl bir vaziyette kalmıştır. Lille mıntakasındaki fabrikaların büyük bir kısmı mutat çalışmalarını yarıya indirmek mecburiyetinde kalmışlardır. Lille civarında kâin Fives çelik fabrikasına yapılan bir taarruz neticesinde evrak dairesi tahrip edilmiş, atölyelere, kazanların bulunduğu binaya ve idari büroya isabetler vâki olmuştur.

Chogues ve Kuhtman kimya fabrikasının merkezine yapılan bir taarruz neticesinde elektrik kuvvetini vücude getiren istasyonun içi hasara uğramış ve fabrikalar dahilinde müteaddit binalara tam isabetler kaydedilmiştir. Bu tesisatın da faaliyetinin durduğu müşahade olunmuştur.

İnşaat tezgâhlarına müteaddit taarruzlar yapılmıştır. İnşa edilmekte olan denizaltı gemilerinin arasına bir çok bombalar düşmüştür.

Sovyetlere göre

(Başı 1 incide) —

geçmişlerdir ve şimdi cenuba doğru ilerlemektedirler.

Ayni ajans, 40 tanktan mürekkep olan bir Alman cüzütamının bataklığa saplanıp kalmış olduğunu bildirmektedir.

Almanlar, tedafüi bir vaziyet almışlardır.

Bandarev'in kıtaatı. düşmanın cenahlarından cenuba doğru yayılmış ve münakalât yoluna taarruzda bulunmuştur. Diğer bir Sovyet cüzütamı da cephede taarruza geçmiştir. Almanların mevzileri. inhidam etmiştir. Almanlar, ricat etmişlerdir. Alman kuvvetlerinden bir çoğu teslim olmuştur. Kıtaalarımız büyük bir iaşe kafilesine de hücum etmişler ve mühim miktarda mühimmat ve zahire iğtinam etmişlerdir.

Üç gün devam eden muharebe esnasında Almanlar maktul ve mecruh olarak takriben bir alay kadar insan kaybetmişlerdir.

71 inci Alman fırkasının 407 inci alayının karargâhı elimize geçmiştir. Burada bir takım tank ile alayın haritalarını ve sancağını ele geçirdik.

Dinyeperde

Moskova, 7 (A.A.) — Cumartesi - Pazar gecesine ait Rus tebliğinde şöyle denilmektedir.

Son üç gün zarfında Almanların Dinyeper nehri üzerine köprü kurmak için yapmış oldukları dört teşebbüs, Asteğmen Petrounicho'un bataryaları tarafından akim bırakılmıştır. Bu bataryalar Almanların 500 istihkâm ve piyade neferini öldürmüş, 45 kamyonu, 3 mitralyöz yuvasını, birçok hücum arabasını ve mühim miktarda techizatı tahrip etmiştir.

Dinyeperdeki Rus filotillâsının tayyarelerle birlikte vücude getirmiş olduğu ateş barajı, Dinyeperi geçmeğe uğraşan Almanlardan 3500 nü itlâf etmiştir.

Tebliğde cenubi köprü üzerinde Almanlarla Rumenlerin zayiatı pek büyük olup mecruhların geriye nakledilmemiş olduğu bildirilmektedir.

Odesada hayat

Londra, 7 (A.A.) — Reuter ajansının Moskovadaki hususi muhabiri Aleksandr Verth, muhasara altında bulunan Odesa şehrinde tramvayların, otobüslerin, mağazaların, çarşıların ve posta servisinin faaliyette bulunmıya devam ettiklerini yazmaktadır. Yalnız telgrafların muvasalat saatleri hakkında teminat verilememektedir. Halk sinemalara gitmiye ve akşam ışıkları söndürme saatine kadar, yani saat 22 ye kadar deniz kenarına giderek oturmıya devam etmektedir.

Odesadan Moskovaya gelmiş olan hükûmetin nâşiri efkârı olan İsveztia gazetesi muharrirlerinden binbaşı Vilenski, muhabire kendi müşahadeerine müstenit daha bazı malûmat vermiştir.

Vilenski şunları anlatmıştır:

«Odesa cephesi üzerine sık sık yapılan hava taarruzlarına rağmen şehir pek az hasara uğramıştır. Alman bombardımanları hayret edilecek bir isabetsizlikle yapılmaktadır. Almanlardan alınan esir ya pek genç veya kırk yaşını geçmiş kimselerdir. Almanlar tarafından şimdi kullanılmakta olan tayyarelerin büyük bir kısmı eski modeldedirler. Odesada günde üç gazete çıkmağa devam etmektedir. Moskova gazeteleri Odesaya üç günde gelmektedir. İaşe bakımından vaziyet oldukça düzgündür. Şehirde mühim miktarda buğday, şeker ve sebze stokları vardır. Sigara fabrikaları normal şekilde işlemektedir. Et pek bol değildir. Cephe şehre umumiyetle 18 kilometre mesafede gayri muntazam bir yarım daire şeklindedir. Şehir ile cephe arasında şehrin iaşesine yardım eden mezru tarlalar vardır. Şehrin sokaklarında bombalarla ve mitralyöz kurşunu şeritlerile dolaşan Karadeniz gemicileri Rumen kıtalarını korkutmakta ve Odesa halkı tarafından pek sevilmektedir.

SON HABERLER

İzmir Fuarı tenis şampiyonası

Kadınlarda İstanbul, erkeklerde İzmir şampiyon oldu

İzmir, (Hususi muhabirimizden) — Fuar kupası tenis şampiyonası finalleri bugün yapıldı. Tek kadınlarda Muallâ (İstanbul) Baharı mağlûp ederek şampiyon oldu. Tek erkeklerde Jiro (İzmir) Suat (İstanbul) u beş sende mağlûp edip tek erkek şampiyonluğunu kazandı.

Kadınlarda İstanbul Erkeklerde İzmir takımı fuar tenis şampiyonu oldular.

Bugün yapılan atletizm müsabakalarında İstanbullular 4, İzmir 3, Eskişehir 3, Ankara 1 birincilik kazandı.

Bir mil 1603 metre müsabakasında milli atletimiz Rıza Maksut Türkiye rekorunu kırmıştır. Yeni rekor 4 dakika 2 saniye 1/10 dur. Fuar kupası maçlarında İzmir muhtelitti Ankara muhtelitini 3 - 1 mağlûp etmiştir.

Ruzveltin annesi öldü

Hayd Park, Nevyork, 7 (A.A.) B. Roosevelt'in annesi, Grenviç saatile 16 yı on beşe geçe vefat etmiştir.

★

Hayd Park 7 (A.A.) — Cümhur reisi ve refikası, cumartesi gecesini Roosevelt'in annesinin başucunda geçirmişlerdir.

Nevyork saatile 11,15 te son nefesini verdiği zamanda yanında bulunuyorlardı.

Müteveffiye, 12 saattenberi kendine malik değildi. Aile doktoru Scott Smith'in koyduğu teşhise göre, ölüm sebebi fazla yaşlılıktan mütevellit kan deveran kifayetsizliğidir.

Madam Sarah Delana Roosevelt 86 yaşındadır.

★

Nevyork, 7 (A.A.) — 86 yaşındaki annesile birlikte hafta tatilini geçirmek üzere Hydepark'a gelmiş olan Roosevelt, bu ana kadar Amerikan harp donanmasına ateş açmak emrini vermiş olduğuna, Amerikalıları harbe sürüklemek istediğine,. ilâh. dair olan Alman iddialarını sükût ile geçiştirmiş, fakat gazeteciler, kendisine Alman tebliğinin bir hulâsasını takdim etmeleri üzerine salı günü beyanatta bulunmak niyetinde olduğunu söylemiştir.

İyi malûmat almakta olan bazı mahafilde. Roosevelt'in, Izlandaya götüren deniz yollarının açık bulunması lâzım olduğu suretindeki beyanatını teyit etmek suretile Alman tebliğine cevap vereceği tahmin edilmektedir.

★

Vaşington, 7 (A.A.) — Beyaz saray memurları, Cümhurreisinin, pazartesi akşamı söyliyecek olduğu nutku annesinin vefatı dolayısile, söylemekten sarfı nazar mı edeceği, tehirine mi, yoksa söylemiye mi karar vereceği hakkında şimdiye kadar hiç bir fikir beyan edememişlerdir.

Alınan tedbirler değiştirilmediği takdirde Cümhurreisi Roosevelt nutkunu Vaşington yerine Hayd Park'tan söyliyecektir.

Millî Şef

(Başı 1 incide) §§

fından oparlörler vasıtasile dinlenmiş, halk, müteakiben köşklerine avdet buyuran Millî Şefin otomobilini sararak, «Yaşa sağol, göz bebeğimiz, aziz şefimiz.» nidalarile hararetli saygı, sevgi ve bağlılıklarını bildirmişlerdir.

Bursa, 7 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü dün buradan hareket etmeden önce, ziraat mektebini ve askeri müzeyi ziyaret eylemiş ve müteakiben Bursalıların coşkun tezahüratı arasında şehrimizden ayrılmışlardır.

Otomobillerle Mudanyaya kadar olan yolculukları esnasında halkın aynı heyecan ve aynı sevgi tezahürlerile karşılanan millî Şef yol üzerinde muhtelif köyler civarında durarak merinos sürüleri, zeytin mahsulü ve yağlar hakkında izahat almışlar ve direktifler vermişlerdir.

«Greer» hâdisesi

Vaşington 7 (A.A.) — Bahriye Nezareti Cumartesi günü Greer ismindeki Amerikan muhribinin denizaltıya taarruz ettiğine dair Almanlar tarafından ileriye sürülen iddiayı şiddetle reddetmiş ve bidayette denizaltının muhribe hücum ettiğini teyid eylemiştir.

Kanadanın Sovyetlere yardımı

Nevyork, 7 (A.A.) — D.N.B: Ottavaya gelen bir habere göre, Kanada mühimmat nazırı M. Hove, Kanadanın Sovyetler birliğine ve Çunking hükûmetine harp malzemesi göndereceğini vaadetmiştir.

Akdenizde İngiliz faaliyeti

Londra, 7 (A.A.) — Akdenizde büyük bir faaliyet gösteren İngiliz tayyareleri Mesina boğazında 10 bin tonluk bir düşman kruvazörünü ciddi hasara uğratmışlardır. Dufbio olduğu tahmin edilen 23,636 tonluk bir İtalyan vapurunu İtalyan sahilleri açığında bir İngiliz denizaltı gemisi hemen mu hakkak olarak batırmıştır. Müteyakkız bulunan İngiliz donanması düşmanın Libyaya yaptığı sevkiyatı güçleştirmektedir.

Buna fabrikasına hava akını

Londra, 7 (A.A.) — Hava nezareti istihbarat servisi, dün gece İngiliz tayyareleri tarafından, Rhenanie üzerinde yapılan hücum uçuşu hakkında verdiği malûmat meyanında, Rhur'ün tam şimalinde kâin Kuhls'de buna imalâtına mahsus mühim bir tesisat mevcut olduğunu söylemektedir. Buna suni kauçuğa verilen isim olup Almanya ordusunun ve hava kuvvetlerinin kauçuk ihtiyacını, bu sayede ablokadan kurtarmak tasavvurundadır.

Bir pilot, rasıdın. fabrikayı iyice nişanlıyabilmesi için, bütün mıntaka üzerinde, yarım saat uçmuş, sonra, attığı bombaların. binalar ortasında patladığını ve müteaddit yangınların tutuştuğunu görmüştür.

Vatikanın bir teşebbüsü

Vatikan, 7 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, harp esirleri hakkında malûmat almak istiyen esirlerin aileleri aşağıdaki adrese yazabileceklerdir.

Papalık makamı nezdindeki istihbarat ofisi — Vatikan.

Bu ofis Cenevredeki beynelmilel Kızılhaç büroları ile ayni tarzda işlemektedir.

Amerika tayyarelerinin seyahati

Batavia, 7 (A.A.) — Catalina transpasifik tipindeki Amerikan tayyarelerinin birinci grubu, Kaliforniyadan Felemenk Hindistanına kadar yapmış olduğu yedi günlük bir seyahatten sonra dün buraya gelmiştir.

San Diago ile Honnolulu arasındaki birinci merhale 16 saat 50 dakikada katedilmiştir. Bu müddet bir rekor teşkil etmektedir.

Siyasî İcmâl

Uzak Şark'ta sükûn emareleri

Yazan: M. H. ZAL

Birkaç hafta evvel Uzak şarkta tayfun havaları esiyordu. Kıyamet nerede ise kopacak gibi geliyordu.

Bugün o tayfun uğrağı yerlerde birdenbire tatlı bir sükûn hüküm sürüyor. Japonyanın Vaşington sefiri Amiral Nomura'nın sesi karanlıklar içinde yükselerek şu sözleri söylüyor: «Aramızdaki boşlukları doldurmağa bakalım. Ortadaki ihtilâflara Amerikan ve Japon sıfatile ayrı ayrı zaviyelerden değil, insan sıfatile müşterek bir zaviyeden bakalım.»

İki memleket arasındaki ihtilâflara «müşterek bir insanca zaviyeden» bakılmasından bahsedilmesi, havanın açılacağına başlı başına bir âlâmet teşkil eder. Nitekim Vaşingtonda iki taraf arasında müzakereler devam ediyor. Bunları Japonya namına idare eden taraf da insanca bir görüşten bahseden Amiral Nomuradır.

Bu müzakerelerden netice çıkacak mı? Alâkalılar şimdilik çok nikbin görünmemeği tercih ediyorlar. Fakat nikbinlik telkin eden sebepler yok değildir.

Japonyaya karşı yeni yeni zecri tedbirler tatbik edilmiştir. Buna mukabil Japonların burnu dibinde bir düziye Vlâdivok'a benzin, tayyare, cephane gönderiliyor. Amerikanın; Japonyanın etrafını çevirmekle meşgul olduğu besbellidir. Yakında Moskovada toplanacak konferansta bu çevirme işi hiç şüphesiz tamamlanacaktır.

Japonya bu hal karşısında isyan göstermiyor, Amerikadan Rusyaya yapılan sevkiyata karışmıyor. Mesele çıkarmamağa dikkat ediyor. Çünkü Japonya hiç şüphesiz Çinde ve denizlerde kendini müşkül bir mevkide görüyor ve mihver hesabına kendini ateşe atmaktan ise demokrasi ile pazarlığa girişmeği ve anlaşmağı daha kârlı buluyor.

Pazarlık bakımından vaziyet Japonya için pek müsaittir. Bir daha böyle bir fırsat bulamaz. Amerika, bütün kuvvetini Atlantik tarafına vermek ve Almanyaya karşı kullanmak için Japonyaya müsaadekârlık göstermeğe ve Büyük Okyanusta bu sayede emniyet kurmağa hazırdır.

Yakın istikbalin en mühim davalarından biri Vaşingtonda devam eden pazarlıkta uyuşulup uyuşulmıyacağıdır.

Duçe ile Mannerheim arasında

Roma, 7 (A.A.) — Duçe, Mareşal Mannerheim'e bir telgraf göndererek Fin ordularının eski hududa vâsıl olmaları hasebile İtalyan ordularının arkadaşça selâmını ve İtalyan milletinin hayranlık hissini bildirmiştir.

Mareşal şu cevabı vermiştir:

«Ekselâns, İtalyan milleti ve İtalyan ordusu namına bana göndermiş olduğunuz arkadaşça selâm dan dolayı derin teşekkürlerimi ve Fin ordusunun şükranlarını kabul etmenizi rica ederim.»

HİKÂYE

"Oğlunun ölüsü sanmış,,

Gümrük hamalı Ahmet, köye sıcağa geldiği zaman hususi bir ikram ile karşılandı. Şalvarı pantalona, cepkeni cekete, külâhı kaskete inkılâp edince, bambaşka, gösterişli, heybetli bir adam oluverdi. Hattâ uzaktan görenler onu Ordarma çavuşu sanmışlardı. Cebinin göğsü üzerindeki at nalı şekli kocaman nikelâjband, dörtgen rütbeden gümüş Mecidiye madalyası kadar parlaktı. Hele. kenarı telli kasketinin kırmızı rengi parlak işaretleri daha göz alıcı görünüyordu.. Anası onu bu halde görünce:

— Rabbime şükürler, Allah onu nazar gözden korusun, diye duada bulundu. Karısı Fatma köylüler yanında öğünerek:

— Kocam İstanbulda büyük adam olmuş, diye söylendi.

Ağırtmaç İsmail Ahmedin keçi gibi iskarpinlerine bakarak içindeki Velhasıl dört senelik bir hasretten sonra Ahmet, eşkâlinin yabubetten tanılmaz bir hal alarak köyüne dönmüştü. Niyeti, oğlu Hüseyini alıp İstanbula götürmekti. Değnekçi Recep çavuşla da anlaşacaktı. Oğlunu sırık hamalı yazacaktı. Hani Hüseyin de tosun gibi bir delikanlıydı. Daha henüz sekiz yaşında genç irisi idi. Taşkın suyunu çıkarırdı. Hüseyin ninesi seviniyordu. Torunu Hüseyin de oğlu Ahmet gibi uru giyecek, onun da göğsüne pırıl pırıl nişanlar takılacaktı. Anası kadın dibinden balta yemiş çam ağacı gibi göğsü üzerine atılan yavrusunu öperken:

— Var sağlıcakla git. Sen de babam gibi adam ol da köye öyle gel bakalım? Temennisinde bulundu. Ah o, eşi ölmüş koca öküze yeni eş satın aldı. Evin gaz, tuz gibi ihtiyaçlarını kasabadan tedarikledi. Anasına da beş kaime bırakarak oğluyla beraber İstanbula geldi. Değnekçi Recep çavuşa köy hediyesi diye bir torba dut kurusu, bir ölçek bulgur, bir bakraç ta yeni yayıktan çıkmış taze tereyağ getirdi.

Hüseyin pek az zamanda göze girmişti. Altına girilmiyen ağır yükleri buzağı taşır gibi sırtlıyor, küçük bagajları el çantası hafifliği ile taşıyıp götürüyordu.

Bir gün rıhtıma yanaşan bir yolcu vapurunda etine dolgun genç bir bayanın eşyası götürülürken hamallar arasında kavga çıkmıştı. Hüseyin, sürü içerisine giren kurt gibi kalabalığı yarmış, bayanın ne kadar eşyası varsa hepsini birden ipe sararak omuzlayıp dışarı çıkartmıştı. Fakat gelgelelim ona bu kabadayılık pahalıya mal olmuştu. Hüseyin o günden sonra kaybolmuştu. Ahmedin bekâr odası arkadaşları soruyorlardı:

— Senin Hüseyin nerede ki, dersin, gelmedi.

Siirtli Memo bıyıklarını sıvazlıyarak ortalığı yatıştırıyordu:

— Delikanlı kısmının ardını kovalamıya gelmez. Yalnız Ahmet pek müteessir görünüyordu.

— Böyle deme Memo. Bunun burası İstanbuldur.

— Uzun etme. Delikanlılık bu. Hepimizin başından neler geçmedi ki.. Günler geçtikçe Ahmedin üzüntüsü artıyordu. Arkadaşları onu teselli ile avutuyorlardı:

— Belki bir kaç arkadaş şöyle bir âlem yapmışlardır. Sabırlı ol, elbette gelir. O gece Ahmedin gözüne uyku girmedi. Bir aralık daldı. Rüyasında köyünü, anasını, karısını gördü. Hepsi ona Hüseyini soruyorlardı. Kan ter içerisinde yatağından fırladı.

Hüseyin o gün de görünmedi. Ahmet tam on gün dokuz doğurdu. Hüseyin gelmedi. Görünmedi. O sabah ona kötü bir haber ulaştırdılar:

— Denizde bir ceset bulmuşlar. Morga kaldırmışlar. Allah gecinden versin, inşallah o değildir ama bir defa görmek doğru olur. Belki odur. Abdesti aldırılır. Namazı kılınır, dediler.

Ahmet bin bir yürek çarpıntısı içerisinde iki vefakâr arkadaşile adlî tıbba gitti. Teşrih masasının üzerinde boylu boyunca uzanmış bir ceset yatıyordu. Ahmet Ağa cesedi uzaktan görünce feryadı bastı:

— Ah yavrum. Hüseyin. Aman Allahım, tosun gibi evlâdıma bakın, diyerek cesedin üzerine kapandı.

Suda kalmış ceset büsbütün iri yarı bir şey olmuştu. Ölünün hüviyeti bu suretle sabit olunca cesedi babasına tevdi ettiler. Ahmet, oğlu Hüseyin için parlak bir cenaze merasimi yaptı. Onu göz yaşları arasında Edirnekapı mezarlığına defnettiler.

Zavallı Ahmet hüngür hüngür ağlıyor, dövünüyordu. Dönüşte iskele kâtibine rica ederek göz yaşları arasında köyüne şu mektubu yazdırttı:

«Hüseyinim nazardan aslan iken kuzu oldu. Onu on gün görmedim. Göz önünden sır oldu. Kadir mevlâm ölümü yazmış onun başına, şu beytimi yazdırttım onun mezar taşına, ninesine, anasına hasret gitti. Fatiha..

Kahvede hep Hüseyinden bahsediliyor, herkes onu övüyor, methediyordu. Bu sırada kapıdan içeri bütün heybet ve azametile Hüseyin girdi. Hamallardan biri irkilerek yerinden fırladı:

— Iş anacum Hüseyin geldi..

Umumî teessür korkuya inkılâp etmişti. Ahmet, mıh gibi olduğu yerde saplandı. Zavallı adamcağız neye uğradığını şaşırmış, dili, nutku tutulmuştu. Kahvede derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Hüseyin, mağrur, sakin bir eda ile:

— Ne oluyorsunuz be. Adam bir hoş geldin der, Anam derdi de inanmazdım. Şu avrat kişiler yaman şeylermiş. Yükünü taşıdığım karı beni güçlü kuvvetli görünce bahçesinde bellenecek yer varmış. Hele gel de şu işleri yap. Seni memnun ederim, dedi. On günde yirmi papeli kıvırdık amma bende de hayır kalmadı. Gözünü seveyim baba. Sana haber iletemedim. diye bana darılma. Tövbe olsun bir daha karı sözüne kanmam. Yirmi kaimenin onunu bugün anama gönderdim. Nasıl iyi etmedim mi?

Ve kenarı işlemeli yazma mendilini çıkartarak terini sildi. Kahveciye seslendi:

— Ulan İbo alık alık yüzüme ne bakar durursun. Kahveler benden haydi davran..

Mahmut Attilâ Aykut

İtizar

Harp vaziyetini gösteren haritamızın kırmızısı bir yanlışlık eseri ters basılmıştır. Sayın okuyucularımızdan özür dileriz.

9 Eylûl yarınki Salı akşamı

SÜMER SİNEMASI

Yeni sinema mevsimini açıyor. İlk programda: Büyük aşk ve ihtiras filmlerinin şuh yıldızı

MAEWEST'in

Şehvet Kadını

Emsalsiz aşk ve ihtiras filmidir. Biletler bu sabahtan itibaren satılmağa başlamıştır.

Şundan - Bundan

TOBRUK ne âlemde?

Şark cephesinde çok şiddetli muharebeler olurken Libyada Tobruk unutulmuş gibidir. Halbuki Tobruk muhasaradadır. Bir İngiliz harp muhabirine göre Tobrukta vaziyet şöyledi.

Şehirde bir tek sivil kalmamıştır. Hepsi denizden tahliye edilmiştir. Her gün öğleyin ve akşam Stuka tayyareleri şehri ziyaret eder, havada muharebeler olur.

Tobruğun dış müdafaa hatlarile Alman ve İtalyanların siper kazdıkları yer arasında geniş boş bir mesafe vardır. Burada muharebeler bu boş sahada yapılmaktadır.

Müdafaa garnizonu bir futbol turnuvası tertip etmiştir. Şehirde İtalyanlardan kalma mükemmel tenis kortları da vardır. Askerlerin başlıca eğlencesi futbol ve tenistir.

Şehirde bir gazete çıkmakta, fakat 48 saat evvelki Mısır gazeteleri muntazaman her gün Mısıra gelmektedir.

Donanma sayesinde yiyecek sıkıntısı yoktur. Esasen Tobruğun karadan muvasalesi pek de kesilmiş sayılmaz. Ara sıra dolaşık yollardan muhabereciler Mısıra gidip gelmektedirler.

Tobrukta hava dafi topları ve mitralyözler arasında Stuka düşürmek için bir de müsabaka tertip edilmiştir.

Yeni Neşriyat:

İslâm Ansiklopedisi

Maarif Vekilliğinin kararı ile İstanbul Üniversitesi Edebiyat fakültesi tarafından neşredilmekte olan İslâm Ansiklopedisi.nin beşinci cüzü çıkmıştır.

5 inci cüzdeki telif maddeleri tertip sıraşına göre kaydediyoruz: Ali Kuşçu (Abdülhak Adnan), Arabacı Ali Paşa, Çorlulu Ali Paşa, Güzelce Ali Paşa, Hadım Ali Paşa, Hekimoğlu Ali Paşa, Sürmeli Ali Paşa (Reşat Ekrem Koçu), Çandarlı Ali Paşa (İsmail Hakkı Uzunçarşılı), Damat Ali Paşa, Tepedelenli Ali Paşa (M. Cavit Baysun), Hadım Ali Paşa, Semiz Ali Paşa ve Amedci (Tayyib Gökbilgin), Mehmet Emin Âli Paşa (H. Ungunsu), Ali Şir, Allân (Zeki Velidi Togan), Alp. Altaylılar, Amid (M. Fuat Köprülü), Alp Arslan, Amasya tarihi (Mükrimin Halil Yınaç), Alûsizade, Amidi (M. Şerefeddin Yaltkaya), Amasya (Besim Darkot).

Fiatı 1 liradır.

★

Maarif Vekâleti «Sosyalizm ve Sosyal Mücadelelerin Umumî Tarihlerine Bir Bakış» adlı bir kitap bastırmış. Bu kitap yüksek tahsil gençliğine ders ve müracaat kitabı olarak bastırılmıştır.

TAKVİM

8 EYLÜL

PAZARTESİ

AY: 9 — GÜN: 251 — Hızır: 126
RUMİ: 1357 — AGUSTOS: 26
HİCRİ: 1360 — ŞABAN: 16

VAKİT	ZEVALİ	EZANİ
GÜNEŞ:	6,34	11,01
ÖGLE:	13,12	5,40
İKİNDİ:	16,44	9,17
AKŞAM:	19,31	12,00
YATSI:	21,09	1,34
İMSAK:	4,50	9,18

RADYO PROGRAMI

7.30 Program	18.30 Müzik
7.33 Müzik	19.30 Saat a.
7.45 Ajans ha.	19.45 Serbest
8 Müzik	19.55 Müzik
8.30/8.45 Evin s.	20.15 Radyo ga.
12.30 Program	20.45 Müzik
12.33 Müzik	21 Müzik
12.45 Ajans ha-	21.30 Temsil
13 Müzik	21.45 Müzik
13.30/14 Müzik	22.30 Saat aya-
18 Program	22.45 Müzik
18.03 Müzik	22.55/23 Y. Prog

Doktor
ORFANİDİS
Cild ve Zührevî mütehassısı
Beyoğlu Suterazi sokak No. 5
Nil apartıman 2 ci kat Tel 43734

BULMACA

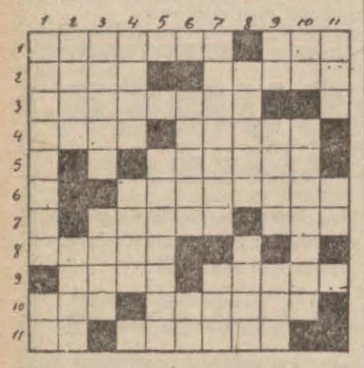

Soldan Sağa: 1 — Güzel kokulu bir nebat; Evin kısımlarından 2 — Günler; Yer 3 — Kesmek 4 — Pek az; İlk mektep derslerinden 5 — Tersi; az görülmüş 6 — İstihza eden 7 — Raşeye kapıl; Yapma 8 — Tersi: Ek 9 — Mukaddem; Giydiklerimizden 10 — Bir kumaş; Cinaslı 11 — Uzak işareti; Kısırlık.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Kirli iz bırakma; Bir hayvan 2 — Bir uzvumuz; Bir hastalık 3 — Gazeteniz Mutfak âletlerinden 4 — İş; Familya 5 — Kardeş karılarının vasfı. 6— Vesile; Su 7 — İş; Şeffaf bir madde 8 — Bir nevi şeker; Erkek keçi 9 — Eski bir silâh; Maruf bir aktörümüz; Tabaka 10 — Zarf edatı; Bir hayvan (cemi) 11 — Fakat; Nefi edatı.

EVVELKİ BULMACANIN HALLİ

Soldan Sağa: 1 — Mostralık 2 — Har; Ait; Et. 3 — Üstün; Mısra 4 — Saat; Çalak 5 — Ülkü; Akıbet 6 — Lût; Kutu 7 — Adetle; Net 8 — Adam; Ama 9 — Beğenmedi 10 — At; Kalay 11 — Alçak; Kilo.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Hüsün; Aba 2 — Masal; Adeta 3 — Ortak; Dağ 4 — Ütüleme 5 — Tan; Ut; (a) Nka 6 — (Af) Ri (ka); Çatlamak 7 — Atmak; Emel 8 — Ilık; Adak 9 — Sabun; İyi 10 — Kerpeten 11 — Ta; Tut; Oto.

Leylî Erkek **Yeni Kolej** Neharî Kız
İlk — Orta — Lise — Taksimde Sıraserviler 86
Müdür: Sabık Şişli Terakki Direktörü M. Ali Haşmet Kırca
Hususiyetleri: Yabancı dillere ehemmiyet vermek, talebesinin sıhhat ve inzibatiyle yakından alâkadar olmaktır.
Telefon: 41159

T. H. K. genel merkez başkanlığından
Makbuz bastırılacak

Mevcut nümunesine uygun ellişerlik pafta halinde 3,5 × 5 ebadında 600.000 tutkallı makbuz bastırılması kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 24.9. 941 çarşamba günü saat 16 da T. H. K. Genel merkezi binasında yapılacaktır. Muhammen bedeli 8000 ve muvakkat teminatı 600 liradır. Bu işe ait şartname genel merkez satın alma komisyonundan ve İstanbul Türk Hava Kurumu şubesi başkanlığından parasız verilir.

İstekliler, muvakkat temlnat makbuzlarını havi usuline göre kapatılmış kapalı zarflarını eksiltme günü saat 15 e kadar komisyona vermeleri. (7912)

ANA — İLK — ORTA ve LİSE
KIZ ve ERKEK **HAYRİYE LİSESİ** YATILI ve YATISIZ
FATİH : Saraçhanebaşı
Kayıt için her gün 10 dan 17 ye kadar mektebe müracaat. Eski talebe kayıtlarının yenilenmesine 8 eylûle kadar devam edilecektir. Tel: 2053

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebimize kapalı arf usulile «48.000» kilo ekmek alınacaktır. Beher kilonun bedeli «13.00» kuruştur. İlk teminat «486» liradır. Eksiltme 22/9/941 saat 11.30 da mektepte yapılacaktır. «7740»

Nafia Vekâletinden :

Eksiltmeye konulan iş :

1 — Bursa su işleri birinci şube müdürlüğü mıntakasındaki Apolyont gölü seddelerinin sekiz metre kotuna yükseltilmesi ve dalgalara karşı mukavemetinin temini için de taş ile kaplanması ameliyat ve inşaatı muhammen keşif bedeli vahidi fiyat esası üzerinden «447122» lira «32» kuruştur.

2 — Eksiltme 15/9/941 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Ankarada su işleri reisliği binası içinde toplanan su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umum su işleri fennî şartnamesile hususî ve fennî şartnameleri ve projeleri 22 lira 36 kuruş mukabilinde su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 21634 lira 89 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirâk edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar su işleri reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (5656 - 7211)

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (23100) yirmi üç bin yüz lira olan 300 adet küçük ustunç takımı 20.10.941 pazartesi günü saat (15) de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1732,50) bin yedi yüz otuz iki lira elli kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat (14) e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (7690)

Küçük tasarruf hesapları 1941

İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkincitişrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	liralık	= 2000. —	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
4 »	500	»	= 2000.—	»
8 »	250	»	= 2000.—	»
35 »	100	»	= 3500.—	»
80 »	50	»	= 4000.—	»
300 »	20	»	= 6000.—	»

Dr. İS. de TARANTO
DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI
Tünel Şahdeğirmeni Sok. No. 4
Tel. 49206
2 den 5 e kadar

Zayi nüfus tezkeresi — Cide nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeresini ve askerlik şubesinden aldığım askerlik vesikalarımı zayi ettim. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükümleri yoktur.

Cidenin Horsa köyünden Ömer oğlu Hüseyin Tekiner

İstanbul Levazım Âmirliğinden verilen: Haricî askerî kıtaat ilânları

Aşağıda yazılı mevadın kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askerî satın alma komisyonlarında yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatlerinden bir saat evvel ait olduğu komisyona vermeleri evsaf ve şartnameleri komisyonlarında görülür.

Cinsi.		Miktarı kilo	Tutarı lira	Teminatı Lira	İhale günü saat ve mahalli		
Sade yağı.		32,000	55,400	4155	15.9.941	16	Kayseri.
Koyun eti.		40,000	24,000	1800	18.9.941	16	Balıkesir.
Odun		1,500,000	28,125	2109	18.9.941	10	)
Kuru fasulye.		80,000	13,600	1020	18.9.941	12	)
Kuru ot.		350,000	21,875	1641	18.9.941	14	) Çorum
Patates.		50,000	6,500	488	18.9.941	14	)
Er kundurası	Çift	10,000	92,500	5875	15.9.941	16	Erzurum
Er kundurası	Çift	10,000	100,000	6250	22.9.941	16	Balıkesir
Saman.		450.000	22,500	1688	19.9.941	16,30	İzmit Akcakoca okulu

(980 — 7683)

★

8568 ton odun alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 18/9/941 Perşembe günü saat 16 da Büyükçekmece Karaağaç köyünde askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Toptan veya ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (941—7414)

★

11,000 adet palaska kayışı alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 13/9/941 cumartesi günü saat 11 de Erzurumda askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 20,900 lira ilk teminatı 1568 liradır. Nümune, evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (976 - 7651)

★

2500 çift er fotinine talip çıkmadığından pazarlıkla eksiltmesi 24/9/941 Çarşamba günü saat 16 da Merzifonda askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 21,250 lira kati teminatı 3187 lira 50 kuruştur. Nümune ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (970 - 7599)

★

2000 adet tavla halatı alınacaktır. Bu gibi halat verebilecekleri 12.9.941 tarihine kadar birer nümunelerini Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonuna vermeleri. (1012 - 7829)

★

Keşif bedeli 121,613 lira 68 kuruş olan aşı ve serom evi inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 25.9.941 perşembe günü saat 15 te Ankarada M. M. V. satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 7730 lira 69 kuruştur. Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. Keşif evrakı 608 kuruşa komisyondan alınır. (1018 - 7876)

★

Beher kilosu 40 kuruştan 490, 000 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 23.9. 941 salı günü saat 15 te Yalova Tan otelindeki askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır.

Taliplerin kanuni vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri, evsaf ve şartnameler Ankara. İstanbul Lv. âmirlikleri satın alma komisyonunda görülür. (1020 - 7915)

Devlet Denizyolları İşletmesi İlânları
8 EYLÛLDEN 15 EYLÛLE Kadar

Muhtelif Hatlara Kalkacak Vapurların İsimleri Kalkış Gün ve Saatleri ve Kalkacakları Rıhtımlar

Karadeniz hattına — Pazartesi 17 de (Güneysu), Perşembe 17 de (Erzurum) Galata rıhtımından.

Bartın hattına — Cumartesi 18 de (Anafarta). (İş'arı ahire kadar haftada bir posta yapılacaktır. İneboluya kadar gidecek olar bu posta gidiş ve dönüşte Akcakocaya uğrıyacaktır.)

İzmit hattına — Salı 8 de (Mersin), Perşembe 8 de (Bartın). Tophane rıhtımından.

Mudanya hattına — Salı, Perşembe ve Cumartesi 9 da (Çanakkale). Pazar 8 de (Marakaz). Postalar Galata rıhtımından kalkarlar.
(NOT: Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri esas postalara ilâveten saat 10 da Galata rıhtımından ilâve birer vapur kaldırılacaktır. İlâve vapurlar ayni gün Mudanyadan 16.30 da İstanbula döneceklerdir. Bu suretle Mudanyadan İstanbula her gün vapur vardır.)

Bandırma hattına Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Cuma 8 de (Marakaz). Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba ve Cumartesi 20 de (Konya). Tophane rıhtımından.

Karabiga hattına — Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

İmroz hattına — Pazar 9 da (Bartın). Tophane rıhtımından.

Ayvalık hattına — Çarşamba 12 de (Ülgen), Cumartesi 12 de (Saadet). Sirkeci rıhtımından.

İzmir birinci sürat — Pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.

İzmir ilâve sürat — Salı 13 de (Tırhan). Galata rıhtımından.

İzmir ikinci sürat — Perşembe 13 de (Kadeş). Galata rıhtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği — Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında 42362
Galata Şube Acenteliği — Galata rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında 40133
Sirkeci Şube Acenteliği — Sirkeci, Yolcu Salonu 22740
(7931)

Beyoğlu kazası Tapu sicil muhafızlığında..

1—5346

Tahrir komisyonunca hazine adına yazılmasına binaen İstanbul defterdarlığınca senetsizden hazine namına tescili istenilen Sütlücede eski Demirci, yeni Şeker kuyusu sokağında eski 21. 23, yeni 23 numaralı gayri menkul için 19.9.941 tarihine müsadif cuma günü saat on beş buçukta mahallinde tahkikat yapılacağından bu senetsiz mal üzerinde bir hakkı tasarrufu iddia edenler varsa vesaiki tasarrufiyelerile birlikte muayyen günde mahallinde bulunacak olan memurumuza yahut daha evvel Sultanahmette Beyoğlu tapu sicil muhafızlığına müracaatları ilân olunur. (7850)

Türkiye Cümhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor

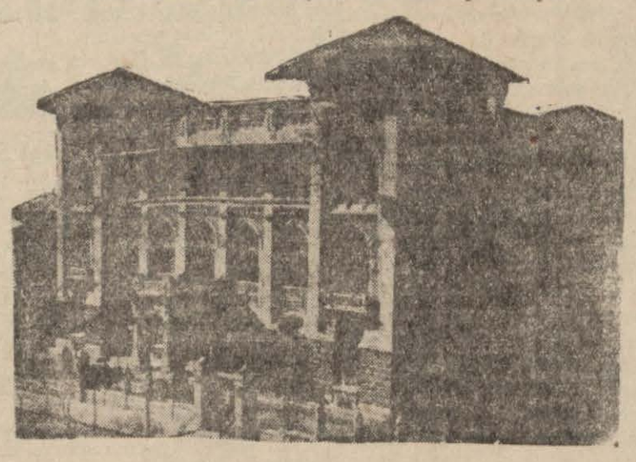

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	8,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kuralar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran. 11 eylûl, 11 Birincikânunda çekilecektir.

7 nci tertip 2 nci çekiliş planı

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	25.000	25.000
3	10.000	30.000
5	5.000	25.000
40	2.000	80.000
80	1.000	80.000
120	500	60.000
800	100	80.000
1.200	50	60.000
4.000	10	40.000
80.000	3	240.000
86.249	Yekûn	720.000

Tam bilet 3, yarım bilet 1,5 liradır.
Hasılatın % 60 ı ikramiyedir. Çekiliş bu defaya mahsus olmak üzere 15 EYLÜL 941 de İzmir Enternasyonal Fuarında yapılacak. Biletlerinizi 10 Eylûle kadar değiştiriniz.

Emlâk ve Eytam Bankasından
Satılık enkaz

Esas No.	Yeri	Kıymeti L
2766	Beyoğlunda, Tatavlada Bozkurt sokağında eski 2, yeni 239 sayılı hane enkazı	
2886	Mercan, Fuat Paşa caddesinde kâin eski erkânı harbiye binasının enkazı.	

Yukarda adresi ve tafsilâtları yazılı enkaz açık arttırma usulile ve peşin para ile satışa çıkarılacaktır.

İhale 15.9.941 pazartesi günü saat 10 dadır. Müzayede sırasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde teminat derhal arttırılmıyarak ihale kimin uhtesine icra edilirse o akçesi ona ikmal ettirilecektir.

İsteklilerin pek akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kıta fotoğrafı ile birlikte bildirilen gün ve saatte şubemiz emlâk servisine gelmeleri. (893 — 7[illegible])

Basıldığı yer: VATAN MATBAASI, Sahibi ve Neşriyat Müdürü
AHMET EMİN YALMAN